

ภาคผนวก 9

ข้อมูลสัมภาษณ์หน่วยงานด้าน ความมั่นคง

จุดผ่อนปรนช่องทางบ้านเสาหิน : หน้า 185

จุดผ่อนปรนช่องทางบ้านแม่สามแลบ : หน้า 187

จุดผ่านแดนถาวรบ้านพุน้ำร้อน : หน้า 188

จุดผ่อนปรนทำบ้านสายลมจอย : หน้า 189

ภาคผนวก 9

ข้อมูลสัมภาษณ์หน่วยงานด้าน ความมั่นคง

วัน เดือน ปี	1 กันยายน 2557	เวลา	14.30–15.00 น.
สถานที่	จุดผ่อนปรนช่องทางบ้านเสาหิน ตำบลเสาหิน อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน		
ผู้ให้ข้อมูล	ร้อยเอกวรุตม์ มากจริงใจ	ตำแหน่ง	ผู้บังคับกองร้อย หน่วยทหารพราน กองร้อย 3694
เรื่อง	การค้าและการขนส่งชายแดนไทย-พม่า ณ จุดผ่อนปรนช่องทางบ้านเสาหิน		

สภาพการค้าการขนส่งชายแดน

ลักษณะการซื้อขายส่วนใหญ่เป็นสินค้าอุปโภคบริโภค โดยมีสินค้าออกสำคัญ ได้แก่ เสื้อผ้า รองเท้าแตะ เครื่องดื่ม (น้ำอัดลมและเบียร์) น้ำมันปาล์ม สินค้าอุปโภคบริโภคอื่นๆ สินค้าที่นำเข้าที่สำคัญ ได้แก่ โคกระบือมีชีวิต พืชผลทางการเกษตร อาทิ พริกแห้ง เป็นต้น เนื่องจากสภาพการคมนาคมช่วงก่อนเข้าจุดผ่อนปรนเป็นถนนลูกรัง สภาพผิวทางขรุขระ เป็นหลุมลึก บางช่วงผ่านป่าเขา และลำห้วย หากฝนตกหนักไม่สามารถสัญจรไปมาได้ ทั้งนี้เนื่องจากตำบลเสาหินอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ซึ่งถูกจัดเป็นป่าต้นน้ำโซน A สภาพทั่วไปเป็นป่าไม้ที่มีความอุดมสมบูรณ์ การคมนาคมค่อนข้างลำบาก ซึ่งอาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้การค้าการขนส่งในบริเวณจุดผ่อนปรนช่องทางบ้านเสาหินมีปริมาณน้อย

ในช่วงก่อน พ.ศ. 2548 สภาพการค้าและการขนส่งที่จุดผ่อนปรนช่องทางบ้านเสาหินมีความคึกคักมากกว่าในปัจจุบัน แต่เนื่องจากเหตุการณ์ทางการเมืองภายในพม่าในช่วงเวลานั้น ทำให้การค้าและการลงทุนในบริเวณจุดผ่อนปรนช่องทางบ้านเสาหินซบเซาลง ในปัจจุบันสภาพการค้าและการขนส่งส่วนใหญ่ผู้ประกอบการจะติดต่อกันล่วงหน้า และขนส่งผ่านจุดผ่อนปรนช่องทางบ้านเสาหิน การค้าชายแดนจึงเป็นการค้าระดับผู้ประกอบการมากกว่าระดับชาวบ้านที่มีเพียงส่วนน้อยเท่านั้น สินค้าส่งออก ได้แก่ รองเท้าแตะ น้ำมันเชื้อเพลิง เครื่องอุปโภคบริโภค และสินค้านำเข้า ได้แก่ เครื่องเทศ สินแร่ โคกระบือ ซึ่งเป็นมีปริมาณน้อยถ้าเทียบเทียบกับการส่งออก

สภาพการเมืองบริเวณแนวชายแดนไทย-พม่า

ในปัจจุบันสถานการณ์ทางการเมืองในชายแดนบ้านเสาหินมีความสงบ เนื่องจากได้มีการทำความตกลงร่วมกันระหว่างรัฐบาลพม่าและแนวร่วมปลดปล่อยประชาชนแห่งชาติคะยา/กะเหรี่ยงดาวแดง (Karen Nationalities People Liberation Front : KNPLF) ทำให้สถานการณ์ความไม่สงบและปัญหาเสียดินซึ่งส่งผลกระทบต่อการค้าและการลงทุนในบริเวณดังกล่าวลดน้อยลง ซึ่งทั้งสองประเทศให้ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาต่างๆ เป็นอย่างดี

ปัญหาและอุปสรรคของการค้าการขนส่ง

1. การคมนาคม ซึ่งถือเป็นปัญหาที่สำคัญที่สุด เส้นทางเข้าสู่จุดผ่อนปรนช่องทางบ้านเสาหินเดินทางลำบากมากเมื่อเทียบฝั่งพม่า อาจเป็นเพราะเส้นทางจากอำเภอแม่สะเรียง มาจุดผ่อนปรนช่องทางบ้านเสาหินต้องผ่านพื้นที่เขตอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ป่าสาละวิน ซึ่งติดปัญหา พระราชบัญญัติป่าไม้ ทำให้ไม่สามารถตัดถนนได้

2. การเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบต่างๆ ของพม่า ทำให้มีการเปลี่ยนเจ้าหน้าที่ศุลกากรบ่อยครั้งส่งผลให้ผู้ประกอบการและชาวบ้านไทยเกิดความเข้าใจคลาดเคลื่อนในกฎระเบียบที่ไม่ตรงกันของทั้งสองประเทศ

นโยบายของรัฐที่มีผลต่อการค้าการขนส่งชายแดน

ความเข้มงวดในการบังคับใช้กฎหมายและนโยบายของไทย-พม่า ส่งผลกระทบต่อการค้าและการขนส่งบริเวณจุดผ่อนปรนช่องทางบ้านเสาหินน้อยมาก การค้าและการขนส่งส่วนใหญ่เป็นการค้าในระดับผู้ประกอบการ ซึ่งทั้งไทยและพม่ามีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เจ้าหน้าที่ของไทยและพม่ามีความรู้จักชอบพอกันในระดับหนึ่ง ซึ่งสังเกตได้จากการให้ความร่วมมือในการประชุมเพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นร่วมกัน

แนวโน้มการค้าการขนส่งชายแดน

เนื่องจากสถานการณ์ด้านประเทศพม่าเริ่มมีคลี่คลายไปในทางที่ดี กอปรการดำเนินในด้านต่างๆ ของจังหวัดแม่ฮ่องสอน อาทิ การปรับปรุงเส้นทางจุดผ่อนปรนช่องทางห้วยต้นนุ่น ทำให้การคมนาคมมีความสะดวกมากขึ้น รวมถึงการผลักดันให้จุดผ่อนปรนช่องทางห้วยต้นนุ่นให้เป็นจุดผ่านแดนถาวร อาจส่งผลทำให้มูลค่าการค้าชายแดนในจังหวัดแม่ฮ่องสอนเพิ่มมากขึ้น

ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

ควรปรับปรุงเส้นทางคมนาคมให้มีความสะดวกสบายมากขึ้น ปัจจุบันเส้นทางที่ใช้อยู่เป็นเส้นทางที่เจ้าหน้าที่ป่าไม้ ผู้ประกอบการ และชาวบ้าน ใช้สัญจรไปมาหากมีการพัฒนาเส้นทางในการเดินทางจะช่วยประหยัดเวลา ค่าเชื้อเพลิง รวมถึงลดอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้นได้อย่างมาก

วัน เดือน ปี	3 กันยายน 2557	เวลา	13.43–14.30 น.
สถานที่	จุดผ่อนปรนช่องทางบ้านแม่สามแลบ ตำบลแม่สามแลบ อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน		
ผู้ให้ข้อมูล	สิปตริตวงจันทร์ พิลาสายธารา	ตำแหน่ง	ผู้บังคับชุดปฏิบัติการ (ผบชป.) หน่วยทหารพราน กองร้อย 3603
เรื่อง	การค้าและการขนส่งชายแดนไทย-พม่า ณ จุดผ่อนปรนช่องทางบ้านแม่สามแลบ		

สภาพการเมืองบริเวณแนวชายแดนไทย-พม่า

สถานการณ์ทั่วไปทางการเมืองของทั้งสองประเทศไม่ค่อยส่งผลกระทบต่อการค้าและการขนส่งบริเวณจุดผ่อนปรนช่องทางบ้านแม่สามแลบมากนัก ทั้งสองประเทศมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันที่ดี มีการพบปะกันในระดับผู้นำท้องถิ่นประมาณ 1 ครั้ง ต่อ 2 เดือน อย่างไรก็ตามการค้าและการขนส่งในบริเวณจุดผ่อนปรนเป็นการค้ากับสหภาพแห่งชาติกะเหรี่ยง (Karen National Union: KNU) และผู้คนที่อาศัยอยู่ในศูนย์อพยพในฝั่งพม่าเป็นหลัก

นโยบายของรัฐที่มีผลต่อการค้าการขนส่งชายแดน

เจ้าหน้าที่ของทั้งสองประเทศมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน สังเกตได้จากการพบปะกันในระดับผู้นำท้องถิ่น อย่างไรก็ตามมีปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติดบ้าง โดยล่าสุดในปี พ.ศ. 2556 ได้มีการจับกุมชาวกะเหรี่ยงที่ลักลอบนำยาบ้าเข้ามาในจุดผ่อนปรนประมาณ 20,000 เม็ด

ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

ควรมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

วัน เดือน ปี	24 กันยายน 2557	เวลา	16.00–16.30 น.
สถานที่	จุดผ่านแดนถาวรบ้านพุน้ำร้อน หมู่ 12 ตำบลบ้านเก่า อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี		
ผู้ให้ข้อมูล	สิบตรีธีรยุทธ เย็นประสบ	ตำแหน่ง	ผู้บังคับชุดปฏิบัติการ (ผบชป.) กองร้อยทหารพรานที่ 1407
เรื่อง	การค้าและการขนส่งชายแดนไทย-พม่า ณ จุดผ่านแดนถาวรบ้านพุน้ำร้อน		

สภาพการเมืองบริเวณแนวชายแดนไทย-พม่า

สถานการณ์ทั่วไปทางการเมืองภายในของพม่าไม่ส่งผลกระทบต่อการค้าและการขนส่งบริเวณจุดผ่านแดนถาวรบ้านพุน้ำร้อนมากนัก การค้าการขนส่งในบริเวณจุดผ่านแดนถาวรบ้านพุน้ำร้อนเป็นการค้ากับกลุ่มสหภาพแห่งชาติกะเหรี่ยง (Karen National Union หรือ KNU) เป็นส่วนใหญ่ โดยรัฐบาลพม่าและสหภาพแห่งชาติกะเหรี่ยง มีการเจรจาข้อตกลงหยุดยิงร่วมกันเป็นที่เรียบร้อยแล้ว จึงไม่มีปัญหาความไม่สงบในบริเวณดังกล่าว

นโยบายของรัฐที่มีผลต่อการค้าการขนส่งชายแดน

เจ้าหน้าที่ของทั้งสองประเทศมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน มีการพบปะกันในระดับผู้นำท้องถิ่นของสหภาพแห่งชาติกะเหรี่ยงสัปดาห์ละครั้ง และไม่พบปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติดในบริเวณนี้

ปัญหาและอุปสรรค

ปัญหาการหลบหนีเข้าเมืองของชาวพม่า

วัน เดือน ปี	5 สิงหาคม 2558	เวลา	16.00–16.30 น.
สถานที่	จุดผ่อนปรนท่าบ้านสายลมจอย (จุดผ่อนปรนบ้านหัวฝาย) ตำบลเวียงพางคำ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย		
ผู้ให้ข้อมูล	สิบทองศกร วังคำ	ตำแหน่ง	หัวหน้าชุดจุดผ่อนปรนบ้านหัวฝาย
เรื่อง	การเข้า-ออกของบุคคล ณ จุดผ่อนปรนท่าบ้านสายลมจอย/บ้านหัวฝาย		

การเข้า-ออกของบุคคล

จุดผ่อนปรนท่าบ้านสายลมจอย หรือจุดผ่อนปรนบ้านหัวฝาย ตั้งอยู่ตรงข้ามบ้านปงถุน เมืองท่าขี้เหล็ก อยู่ในความดูแลของหมวดทหารม้าที่ 1 กองร้อยทหารม้าที่ 3 หน่วยเฉพาะกิจกรมทหารม้าที่ 2 ซึ่งรับผิดชอบตั้งแต่จุดผ่อนปรนบ้านหัวฝายจนถึงบ้านวังลาว ซึ่งอยู่บริเวณสามเหลี่ยมทองคำ ซึ่งจุดผ่อนปรนนี้เปิดเวลา 05.30 จนถึง 18.00 น การเข้า-ออกจะต้องแจ้งกับเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองที่ประจำอยู่จุดผ่อนปรน โดยปกติมีคนเข้า-ออกวันละประมาณ 20–40 คน หากเป็นผู้หญิงเข้ามาเพื่อนำพืชผักมาขายในตลาดและจะกลับในช่วงบ่าย ส่วนผู้ชายเข้ามาเพื่อรับจ้างก่อสร้างจะกลับออกไปในช่วงตอนเย็น โดยจุดผ่านแดนของพม่าของพม่าอยู่ห่างจากที่ทำการจุดผ่อนปรน ประมาณ 500 เมตร

การประชุม TBC มีข้อตกลงที่จะเปิดสะพานข้ามแม่น้ำสาย ถึงเวลา 21.00 น. ส่งผลให้มีแนวคิดที่จะปิดจุดผ่อนปรนนี้ แต่อย่างไรก็ตามได้มีการร้องขอให้มีการเปิดจุดผ่อนปรนต่อไป เนื่องจากคนเข้า-ออกหลักของจุดผ่อนปรนนี้เป็นชาวอาข่า ที่อาศัยอยู่บริเวณภูเขาใกล้กับจุดผ่อนปรน ปกติจะต้องใช้เวลาประมาณ 1 ชั่วโมงเดินเท้ามายังจุดผ่อนปรน หากย้ายให้ไปเข้า-ออกที่สะพานข้ามแม่น้ำสาย จะทำให้ใช้เวลานานในการเดินทาง อีกทั้งชาวอาข่าไม่มีเอกสารราชการในการทำบัตรผ่านแดนเพื่อการเข้า-ออกที่สะพานข้ามแม่น้ำสายได้

ปัญหาอุปสรรค

ไม่มี เนื่องจากบุคคลที่เข้า-ออกเป็นคนที่ไม่ออกเป็นประจำ